

Bakgrundsinformation om europeiska medborgarinitiativet: Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet!

Historik

Initiativet att samla in en miljon underskrifter om att vatten är en mänsklig rättighet fattades av offentliganställdas fackförbund i Europa, EPSU, vid deras kongress 2009. Beslutet innebär att arbetstagare och medborgare ska mobiliseras till stöd för denna rättighet och mot de negativa konsekvenserna av den avreglerings- och konkurrensfrämjande politik som dominerar Europeiska kommissionen och regeringar i Europa. EU-kommissionen fastställde slutligen reglerna för europeiska-medborgarinitiativ i mars 2011. Mer information om reglerna finns på: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lq=sv>

Förenta Nationerna, FN, har erkänt den allmänna mänskliga rättigheten till vatten och sanitet. Den 28 juli 2010, genom resolution 64/292, godkände uttryckligen FN:s generalförsamling den mänskliga rättigheten till vatten och sanitet och erkände att rent dricksvatten och sanitet är en förutsättning för att uppnå alla mänskliga rättigheter. Resolutionen uppmanar stater och internationella organisationer att bidra med ekonomiska resurser, hjälpa till med kapacitetsuppbyggnad och överföra teknik med syfte att kunna erbjuda rent, säkert och tillgängligt dricksvatten och sanitet till rimlig kostnad för alla.

Alla medborgare behöver rent dricksvatten och ett säkert sanitetssystem. FN har erkänt den allmänna mänskliga rätten till vatten och sanitet, men många människor saknar fortfarande denna rättighet - den måste förverkligas inom EU.

Vad vi vill

1. Vatten och sanitet garanteras för alla i EU.
Vi anser att EU måste förverkliga den mänskliga rättigheten till vatten i den mån vatten och sanitet är föremål för europeisk lag (som en tjänst av allmänt intresse). EU måste främja nationell tillämpning av denna mänskliga rättighet genom att fastställa bindande mål för alla medlemsstater att tillhandahålla dricksvatten och sanitet till alla medborgare.
2. Mänskliga rättigheter före marknadsintressen: Vatten ska inte avregleras.
Vi vill att EU ändrar synsätt från sin nuvarande inriktning på konkurrens och en helt marknadsbaserad inriktning till en inställning som grundas på offentliga tjänster och utgår från medborgarnas rättigheter. Vatten är en begränsad naturtillgång och en offentlig resurs som är grunden för liv och hälsa. Den är ett "naturligt monopol" och ska inte ingå i EU:s inre marknadsregler.

Bakgrundsinformation om europeiska medborgarinitiativet:
Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet!

3. Tillgång till vatten och sanitet för alla i hela världen.
Vi tycker att EU borde satsa mer resurser så att alla får tillgång till rent vatten och sanitet. EU måste i sin utvecklingspolitik sätta upp målet att alla människor världen över ska ha tillgång till både rent och säkert vatten och fungerande sanitet. På så sätt kommer EU aktivt främja att rätten till vatten och sanitet kan åtnjutas överallt

Våra förslag till Europeiska kommissionen om att förverkliga den mänskliga rättigheten till vatten och sanitet:

1. Att använda den mänskliga rättigheten till vatten och sanitet i alla sammanhang som rör vatten och/eller sanitet.
2. Att garantera befolkningen i EU:s alla medlemsstater vatten (rent, säkert och till rimlig kostnad) och sanitet.
3. Att avstå från att förvandla vatten till en kommersiell verksamhet genom att utesluta vatten från reglerna för den inre marknaden. Det kan göras genom att Europeiska kommissionen utfäster sig att:
 - Inte avreglera vatten och sanitära tjänster.
 - Inte inkludera vatten och sanitära tjänster i handelsavtal som t ex CETA.
 - Främja offentlig-offentliga partnerskap.
 - Slå fast vattenramdirektivets princip att "vatten inte är en handelsvara" i all EU-politik som rör vatten.
 - Fastställa att skydd av vår vattenmiljö ska gå före kommersiell politik.
 - Ta initiativ till stödprogram för personer som inte kan betala sina räkningar, i avsikt att hindra att användare stängs av.
 - Försäkra fullständig insyn och öppenhet i privata vattenbolag som sköter vattentjänster när det gäller deras avtal (kommersiell sekretess ska inte spela någon roll i den här offentliga tjänsten).
 - Stimulera delaktighet för medborgarna, i enlighet med vattendirektivet.
4. Att öka tillgång till vatten och sanitet över hela världen genom att göra allmän tillgång till vatten och sanitet en del av EU:s utvecklingspolitik och att EU ger en större andel av officiellt avsatt utvecklingsbistånd, ODA, till att förbättra vatten och sanitära tjänster.
5. Att främja offentlig-offentliga partnerskap (partnerskap mellan vattenaktörer) som är grundade på ideella principer utan vinstsyfte samt solidaritet mellan vattenaktörer och arbetstagare i olika länder.
6. Att lagstadga att kontroll över vatten och vattenresurser måste förbli i offentlig ägo.
7. Att stödja offentligt ägda vattenbolag i EU- och andra länder som saknar kapital att av egna medel bygga ut vatten och avloppstjänster till de fattiga.
8. Att stödja och stimulera vattenbolag som investerar en del av sin årsomsättning i partnerskap med vattenaktörer i utvecklingsländer (och följa Nederländernas och Frankrikes exempel).
9. Att stödja att ett frivilligt europeiskt riktmärkningssystem införs för offentligt ägda företag för att främja vattentjänster av hög kvalitet.
10. Att utforma styrningsregler för vattenföretag inom EU:s medlemsländer.

Förfarande

Medborgarkommittén, som är den officiella representanten för detta europeiska medborgarinitiativ, har bildats. Det krävs minst 7 personer från 7 olika EU-länder. Vi har 34 representanter från 27 EU-länder där vi ska driva kampanjer. I alla dessa länder har vi organiserat nationella kampanjgrupper. Dessutom kommer kampanjen att drivas i andra länder som Turkiet, Kroatien, Ryssland och Norge, för att visa att det rör sig om en fråga som inte bara berör EU, utan gäller hela världen.

Vi ska driva kampanjen både på internet och ute på gator och torg. Det går lika bra att skriva under på kampanjens webbplats www.right2water.eu som på en namnlista. Namninsamlingen startas så snart som EU-kommissionen har godkänt vårt europeiska medborgarinitiativ. Vi lägger fram vårt förslag 1 april 2012 som är den allra första dagen man får presentera ett europeiskt medborgarinitiativ.

22 mars 2012: Världsvattendagen: webbplatsen www.right2water.eu lanseras

1 april 2012: Registrering/medborgarinitiativet lämnas in

24-25 april 2012: Bekräftelse av registrering av EU-kommissionen förväntas = första dagen att börja namninsamlingen! Kringarrangemang vid EPSU:s styrelsemöte

April 2012 – april 2013: Vi har ett år på oss att samla in en miljon underskrifter.

Stödorganisationer

Kampanjen drivs både på internet och ute på gator. Vi söker många olika personer som stöder oss från ideella organisationer, t ex miljö-, sociala- och utvecklingsorganisationer, men också kvinnoorganisationer, kyrkor och offentligt ägda (vatten) bolag. Vi ska också söka stöd från hela det politiska spektrumet och vi ska söka upp offentliga personer att fungera som ambassadörer för vår kampanj, genom att visa sitt stöd inför allmänheten.

Kort översikt av förfarandet som organisatörerna måste gå igenom för att presentera ett medborgarinitiativ

- a) Initiativets syfte måste ligga inom ramen för Europeiska kommissionens befogenhet att lägga fram lagförslag under fördragen och får inte vara uppenbart oseriöst eller strida mot EU:s värderingar.
- b) Organisatörerna måste bilda en medborgarkommitté med minst sju medlemmar och utse en representant och en suppleant som kontaktpersoner. De ska, liksom de som sedan skriver under, vara EU-medborgare med rösträtt i EU-val.
- c) Innan underskrifter samlas in ska organisatörerna ansöka om att registrera initiativet hos EU-kommissionen, på en standardblankett för detta ändamål, och bifoga ytterligare motivering och en lagtext, om de så önskar.

Bakgrundsinformation om europeiska medborgarinitiativet:
Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet!

- d) Kommissionen ska inom två månader antingen registrera initiativet eller avvisa det, och informera organisatörerna om skälen och om möjlig rättslig och utomrättslig hjälp som finns att tillgå.
- e) Ett betydande antal underskrifter måste insamlas i minst 7 medlemsstater. För varje land uppgår den summan till antalet platser landet har i Europaparlamentet multiplicerat med 750.
- f) Organisatörerna ska vid registrering och under hela förfarandet redovisa och säkerställa fullständig insyn i sina finansieringskällor.
- g) Det blir möjligt att samla in underskrifter på internet eller namnlistor. Organisatörerna har olika nationella rutiner att följa för registrering och verifiering av underskrifter. Av 27 medlemsstater är det 18 som kräver ID- eller passnummer med underskriften, 9 som inte begär det.
- h) Tidsramen för insamling av underskriftscertifikaten och för att uppfylla villkoren är begränsad till 12 månader innan den föreläggs EU-kommissionen.
- i) Medborgarkommittén får presentera initiativet direkt till EU-kommissionen "på lämplig nivå" och en utfrågning äger rum i Europaparlamentet. Kommissionen ska inom tre månader publicera ett meddelande med en redogörelse för sina rättsliga och politiska slutsatser och anledningar till att åtgärder vidtas eller inte vidtas.
- j) Organisatörer av medborgarinitiativ och myndigheterna är föremål för dataskyddsregler för att säkerställa att personuppgifter endast insamlas för syftet med initiativet och inte av andra skäl samt makuleras därefter. Organisatörerna riskerar också påföljder vid eventuella övriga regelbrott, t ex förfalskade underskrifter.

Lagstiftningen ger INTE medborgare någon rätt till lagstiftningsinitiativ eftersom den inte är bindande för EU-kommissionen. Även om ett medborgarinitiativ får erforderligt antal underskrifter och uppfyller alla bestämmelser, kan EU-kommissionen ändå bestämma sig för att förkasta initiativet. Medborgarinitiativet ska ses för vad det är: ett verktyg att väcka intresse, som gör det möjligt för medborgare att få uppmärksamhet från EU-kommissionen och även från media och allmänhet för en särskild fråga och att initiera en debatt i hela Europa kring den frågan.